

Sommer i Tidsskriftet

Som vanlig er Tidsskriftets sommernummer satt sammen av mye og ulikt stoff slik at de fleste kan finne noe som interesserer. Forhåpentligvis gir sommer og ferietid også lyst og anledning til å lese om litt andre emner enn dem man tar seg tid til i en hektisk hverdag.

Neste nummer av Tidsskriftet kommer 14. august, men på Internett tar vi ikke sommerferie. Nettsidene www.tidsskriftet.no vil oppdateres i hele sommer, og annonser for nye ledige stillinger vil legges ut t.o.m. 4. juli og igjen fra 30. juli.

Riktig god sommer!

Charlotte Haug

Charlotte Haug
redaktør

Tidsskrift for Den norske lægeforening

Legenes hus
Akersgata 2
Postboks 1152 Sentrum
0107 Oslo
Sentralbord 23 10 90 00

Redaksjonen
Telefon 23 10 90 50
Telefaks 23 10 90 40
tidsskriftet@legeforeningen.no

Redaktør
Charlotte Haug

Redaksjonssjef
Aagot Somdalen

Assisterende redaksjonssjef
Jens-Eirik Larsen

Medisinske redaktører
Preben Aavitsland
Petter Jensen Gjersvik
Erlend Hem
Jahn M. Nesland
Torgeir Bruun Wyller

Nyhetsredaktør
Nina Husom

Manuskriptredaktører
Marit Fjellhaug
Åslaug Flo
Raida Ødegaard

Bilderedaktør
Anne Gitte Hertzberg

Journalister
Ingrid M. Høie
Kari Ronge
Tom Sundar

Redaksjonssekretærer
Reidun Evensen
Wenche Falmark
Magne Hagberg
May-Brith Mandt

Nettredaktør
Stine Bjerkestrand Nesje

Konsulent
Hans Petter Fosseng

Annonser
Markedssjef Maud P. Kaino
Telefon 23 10 90 95
maud.kaino@legeforeningen.no

Markedssekretær Berit Seljebotn
Telefon 23 10 90 91

Stillings-, kurs-, møte- og spesialistannonser
Markedssekretær Anne-Britt Dahl
Telefon 23 10 90 94
Telefaks 23 10 90 90
marked@legeforeningen.no

Tidsskriftet på Internett
www.tidsskriftet.no

Foto © David A. Nortcott/CORBIS/SCANPIX

På den grønne gren?

En frosk med det engelske navn Dumpy treefrog (*Pelodytes caerulea*) tar livet med ro etter et tilfredsstillende måltid. Den er et bilde på sommerferien slik mange ønsker den, med god mat, eksotiske reisemål og naturopplevelser. Men som forsideportrett skylder vi den en presentasjon. Dette er en stor frosk, opptil 11 cm lang, beskrevet i ca. 1770 under James Cooks utforskning av Australia. Hovednæringen er insekter, larver og smådyr. Når tilgangen på mat er god, har den en tykk hudfold over øynene og ned langs siden av forkroppen. Særlig hunnen kan bli temmelig korpulent slik at hudfolden dekker de to tympaniske membraner. Fordi hannens paringskvekk kan komme opp i 90 dB, kan det kanskje være en fordel (1). At hunnen er størst, kan også komme godt med, siden den risikerer å måtte bære hannen på ryggen i opptil to døgn. Paringen foregår på grunt, stillestående vann, og er av til dels eksplosiv natur. Hunnen kan skyte eggene gjennom en gel med spermier og videre en halv meter utover i vannet. De befruktete eggene synker til bunns. Ellers tilbringer denne frosken det meste av tiden i høye trær. Den har evnen til å øke vanninnholdet i hud og underhud, en oppgave kosmetikkindustrien ikke har klart. I tørkeperioder kan den dekke huden med et voksaktig lag som motvirker væsketap. Et sekret fra huden er effektivt mot gule stafylokokker. Dumpy treefrog ser ut til å klare seg bra, noe som ikke er en selvfølge.

For det hviler en skygge over froskenes skjebne. Overalt på jorden er de på retur, og mange arter er forsvunnet. At de, til tross for vellykket tilpasning til mange forskjellige miljøer i 150 millioner år over det meste av jordens overflate, dør samtidig akkurat i våre dager, kan ikke være noe godt tegn. Fordi de bruker huden som ekstern lunge er de særlig sensitive overfor kunstgjødsel og sprøytemidler mot skadeinsekter. De egner seg derfor som biologiske varslere, omtrent slik kanarifuglene ble brukt i engelske kullgruver. Hvis kanarifuglen falt ned fra pinnen, var det på tide å komme seg raskt opp i frisk luft. Men hva gjør vi når froskene dør? Hittil har tapet av disse flittige insektfangerne paradoksalt nok ført til mer bruk av pesticider. Naturforvaltning krever helhetstenkning.

Anton Hauge

anton.hauge@basalmed.uio.no
Fysiologisk institutt, Universitetet i Oslo

Litteratur

1. www.geocities.com/Rainforest/Canopy/9884/hylidsound.html (6.6.2003).